

DIREKTYVOS

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2022/2561

2022 m. gruodžio 14 d.

dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo (kodifikuota redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 91 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB ⁽³⁾ buvo keletą kartų iš esmės keičiama ⁽⁴⁾. Dėl aiškumo ir racionalumo ta direktyva turėtų būti kodifikuota;
- (2) 2011 m. kovo 28 d. baltojoje knygoje „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“ Komisija išdėstė visiškai saugaus eismo vizijos siekį, pagal kurį Sąjunga turėtų siekti pozicijos, kad žūčių kelių eismo įvykiuose skaičius ne vėliau kaip 2050 m. taptų artimas nuliui;
- (3) Komisija komunikate dėl 2011–2020 m. kelių eismo saugos politikos krypčių „Kuriama saugi Europos kelių eismo erdvė. 2011–2020 m. kelių eismo saugos politikos kryptys“ pasiūlė siekti tikslo ne vėliau kaip 2020 m. dar perpus sumažinti bendrą žūčių Sąjungos keliuose skaičių, pradedant nuo 2010 m. Šiam tikslui pasiekti Komisija nustatė septynis strateginius tikslus, įskaitant tikslą gerinti kelių eismo dalyvių švietimą bei mokymą ir pažeidžiamų kelių eismo dalyvių apsaugą;
- (4) 2014 m. spalio 23–24 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino privalomą tikslą ne vėliau kaip 2030 m. viduje visos ekonomikos mastu išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti ne mažiau kaip 40 %, palyginti su 1990 m. Šis išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslas padės pasiekti Paryžiaus susitarime, priimtame 2015 m. pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją ⁽⁵⁾, nustatytus ilgalaikius tikslus, ir prie to tikslo turėtų prisidėti visi ekonomikos sektoriai. Transporto sektorius turi laikytis visapusiško požiūrio, kad būtų skatinamas

⁽¹⁾ OL C 155, 2021 4 30, p. 78.

⁽²⁾ 2022 m. lapkričio 22 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2022 m. gruodžio 8 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB (OL L 226, 2003 9 10, p. 4).

⁽⁴⁾ Žr. IV priedo A dalį.

⁽⁵⁾ OL L 282, 2016 10 19, p. 4.

išmetamų teršalų kiekio mažinimas ir energijos vartojimo efektyvumas. Turėtų būti daroma pažanga pereinant prie mažataršio judumo, *inter alia*, atliekant mokslinius tyrimus ir diegiant turimas naujausias technologijas. Vairuotojai turi būti tinkamai apmokyti vairuoti kuo efektyviau;

- (5) siekiant, kad vairuotojai galėtų laikytis reikalavimų, susijusių su kelių transporto rinka, Sąjungos taisyklės dėl kelių transporto priemonių vairuotojų minimalaus mokymo lygio turėtų būti taikomos visiems vairuotojams, nepaisant, ar jie transporto priemones vairuoja kaip savarankiškai dirbantys asmenys arba pastovų atlyginimą gaunantys darbuotojai, ar vykdo veiklą savo lėšomis arba samdos pagrindais ar už atlygį;
- (6) Sąjungos taisyklėmis dėl kelių transporto priemonių vairuotojų minimalaus mokymo lygio siekiama užtikrinti, kad įvertinus jo arba jos kvalifikaciją, vairuotojas atitiktų privalomus reikalavimus, suteikiančius galimybę vairuoti transporto priemones ir užsiimti šia veikla;
- (7) pirmiausia įpareigojimu turėti pradinę kvalifikaciją ir kelti kvalifikaciją siekiama gerinti kelių eismo saugumą ir vairuotojo saugą, įskaitant veiksmų, kurių vairuotojas imasi stovint transporto priemonei, metu. Be to, modernišką vairuotojo profesijos pobūdį turėtų skatinti jaunų žmonių susidomėjimą šia profesija ir padėtų samdyti naujus vairuotojus, jeigu jų trūktų;
- (8) siekiant, kad nebūtų iškraipomos konkurencijos sąlygos, ši direktyva turėtų būti taikoma transporto priemonių vairavimui, kuriuo užsiima ir valstybių narių, ir trečiųjų valstybių piliečiai, kuriuos yra įdarbinusios arba naudoja valstybėje narėje įsisteigusios įmonės;
- (9) tikslinga, siekiant, kad būtų laikomasi Sąjungos teisės principų, jog transporto priemonių, naudojamų vežimui, kuris laikomas turinčiu nedidelės įtakos kelių eismo saugumui, arba jeigu šios direktyvos reikalavimai būtų pernelyg didelė ekonominė ar socialinė našta, vairuotojai turėtų būti atleisti nuo šios direktyvos taikymo;
- (10) tam tikras išimtis reikia nustatyti situacijoms, kai vairavimas nėra pagrindinė vairuotojo veikla ir kai vairuotojui pareiga laikytis šios direktyvos reikalavimų būtų neproporcinga našta. Paprastai vairavimas nelaikomas pagrindine vairuotojo veikla, jeigu jis užima mažiau kaip 30 % slankiojo mėnesio darbo laiko;
- (11) kai vairuojama nedažnai, vairavimas vyksta kaimo vietovėse ir kai vairavimą vykdo vairuotojai, pristatantys krovinius į savo įmonę, turėtų būti taikomos išimtis su sąlyga, kad vis tiek užtikrinamas kelių eismo saugumas. Dėl skirtingų Sąjungos kaimo vietovių geografinių, klimato ir gyventojų tankumo sąlygų valstybės narės turėtų galėti savo nuožiūra nustatyti, ar toks vairavimas gali būti laikomas nenuolatiniu ir ar tokia išimtis daro poveikį kelių eismo saugumui, pavyzdžiui, atsižvelgiant į kelių tipą, eismo apimtį arba tai, ar yra pažeidžiamų kelių eismo dalyvių;
- (12) kadangi atstumai, kuriuos asmenys, dirbantys žemės ūkio, sodininkystės, miškų ūkio ir žuvininkystės sektoriuose, kuriems ši direktyva netaikoma, turi įveikti savo darbo metu, skiriasi visoje Sąjungoje, pačios valstybės narės turėtų savo nacionalinėje teisėje apibrėžti didžiausius leidžiamus atstumus, skaičiuojamus nuo įmonės, kuriai taikomos išimtis, buveinės;
- (13) siekiant, kad būtų galima nustatyti, ar vairuotojas laikosi savo įsipareigojimų, valstybės narės vairuotojui turėtų išduoti profesinės kompetencijos pažymėjimą (toliau — PKP), patvirtinantį jo arba jos pradinę kvalifikaciją arba kvalifikacijos kėlimą;
- (14) valstybės narės turėtų galėti pasirinkti iš kelių galimybių tam, kad būtų lengviau įgyvendinti pradinės kvalifikacijos nuostatas;
- (15) siekiant, kad būtų išlaikoma įgyta vairuotojo kvalifikacija, dirbantys vairuotojai turėtų būti įpareigojami iš naujo kelti kvalifikaciją, kad įgytų jų profesijai svarbių įgūdžių;
- (16) vis dėlto, tebetaikant pradinės kvalifikacijos reikalavimo išimtį, turėtų būti reikalaujama, kad tie vairuotojai, kuriems ir toliau taikoma ta išimtis, lankytų kvalifikacijos kėlimo mokymus, siekiant užtikrinti, kad būtų atnaujintos jų žinios darbui būtinais klausimais;

- (17) minimalūs pradinei kvalifikacijai ir kvalifikacijos kėlimui taikomi reikalavimai – tai saugos taisyklės, kurių privaloma laikytis važiuojant ir stovint transporto priemonėi. Plėtojant atsargųjį važiavimą (numatant pavojų, būnant nuolaidžiam kitiems kelių eismo dalyviams), kuris glaudžiai susijęs su racionalių degalų naudojimu, būtų padaryta teigiama įtaka visuomenei ir pačiam kelių transporto sektoriui;
- (18) ši direktyva neturėtų turėti įtakos vairuotojo, kuris transporto priemonėms vairuoti būtiną vairuotojo pažymėjimą buvo įsigijęs anksčiau nei buvo nustatyta data įsigyti atitinkamą pradinę kvalifikaciją arba kvalifikacijos kėlimą patvirtinantį PKP, teisėms;
- (19) tik valstybių narių kompetentingų institucijų patvirtinti mokymo centrai turėtų teisę organizuoti mokymo kursus, kuriais suteikiama pradinė kvalifikacija ir keliama kvalifikacija. Siekiant, kad būtų užtikrinama tokių patvirtintų centrų kokybė, kompetentingos institucijos turėtų parengti suderintus jų patvirtinimo kriterijus, įskaitant pripažinto aukšto profesionalumo lygio kriterijus;
- (20) ne tik valstybių narių kompetentingos institucijos, bet taip pat visos jų paskirtos įstaigos turėtų būti atsakingos už su pradine kvalifikacija ir kvalifikacijos kėlimu susijusių numatytų egzaminų organizavimą. Atsižvelgiant į tai, kad ši direktyva yra labai svarbi užtikrinant kelių eismo saugą ir vienodas konkurencijos sąlygas, valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų prižiūrėti tuos egzaminus;
- (21) valstybės narės turėtų nustatyti, kad pirmas kvalifikacijos kėlimo kursas, po kurio turėtų būti išduodamas atitinkamas PKP, turi būti užbaigiamas per penkerius metus nuo pradinę kvalifikaciją patvirtinančio PKP išdavimo dienos arba nuo laiko, kuris tam tikriems vairuotojams buvo nustatytas pareikšti teisę į anksčiau įgytas teises, galiojimo pabaigos. Turėtų taip pat būti įmanoma tuos nustatytus periodus sutrumpinti arba pratęsti. Vairuotojas po pirmo kvalifikacijos kėlimo kurso kvalifikaciją turėtų kelti kas penkerius metus;
- (22) siekiant, kad vairuotoją, valstybės narės pilietį, būtų galima patvirtinti turint vieną iš šia direktyva numatytų PKP ir palengvinti abipusį įvairių PKP pripažinimą, arba prie vairuotojo pažymėjimo arba prie naujos kvalifikacinės vairuotojo kortelės, kurią abipusiai turi pripažinti valstybės narės bei kurios standartinis pavyzdys pateikiamas šios direktyvos II priede, valstybės narės turėtų patvirtinti šiam tikslui nustatytą suderintą Sąjungos kodą bei jo galiojimo pabaigos datą. Ta kortelė atsižvelgiant į teisių, kurias ji suteikia, svarbą kelių eismo saugumui ir konkurencijos sąlygų vienodumui, turėtų atitikti tuos pačius saugos reikalavimus kaip vairuotojo pažymėjimas;
- (23) valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, turėtų elektroniniu būdu keistis informacija apie PKP. Jos turėtų, atsižvelgdamos į Komisijos atliktą sąnaudų ir naudos analizę, sukurti reikiamą elektroninę platformą, taip pat numatyti galimybę išplėsti ES vairuotojo pažymėjimų tinklą, nustatytą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/126/EB ^(*). Be kitų privalumų, tai valstybėms narėms leis nesunkiai gauti informaciją apie baigtą mokymą, kuris nėra nurodytas vairuotojo pažymėjime. Svarbu, kad valstybės narės ir Komisija dėtų pastangas toliau tobulinti tą funkciją, kad ja būtų galima naudotis realiuoju laiku vykdant patikrinimus keliuose;
- (24) atsižvelgiant į mokymo ir švietimo srities pokyčius, taip pat siekiant padidinti šios direktyvos indėlį į kelių eismo saugumą ir mokymo tinkamumą vairuotojams, mokymo kursuose turėtų būti skiriama dėmesio su kelių eismo saugumu susijusiems dalykams, kaip antai pavojų suvokimui, pažeidžiamų kelių eismo dalyvių, visų pirma pėsčiųjų, dviratininkų ir riboto judumo asmenų, apsaugai; taupiam vairavimui; vairavimui ekstremaliomis oro sąlygomis ir nestandartinių krovinių vežimui. Šiomis aplinkybėmis kursai taip pat turėtų apimti intelektines transporto sistemas ir turėtų neatsilikti nuo technologijų plėtros;
- (25) valstybėms narėms turėti būti suteikta aiški galimybė tobulinti ir modernizuoti mokymo praktiką daliai mokymo kursų naudojant informacijos ir ryšių technologijų (toliau – IRT) priemones, kaip antai e. mokymąsi ir mišrųjų mokymąsi, kartu užtikrinant mokymo kokybę. Tobulinant ir modernizuojant IRT priemones, svarbu atsižvelgti į tai, kad kai kuriems konkrečioms dalykams reikalingas praktinis mokymas ir jų negalima tinkamai išdėstyti naudojant tokias mokymo priemones, pavyzdžiui, sniego grandinių montavimui ar krovinių tvirtinimui arba kitiems mokymo dalykams, kuriems svarbi praktinė dalis. Į praktinį mokymą galėtų – bet nebūtinai turi – įeiti transporto priemonės vairavimas. Didelė pagal šią direktyvą reikalaujamų mokymų dalis turėtų būti rengiama patvirtintame mokymo centre;

(*) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (OL L 403, 2006 12 30, p. 18).

- (26) siekiant užtikrinti skirtingų pagal Sąjungos teisę reikalaujamo mokymo formų derėjimą, valstybės narės turėtų turėti galimybę derinti įvairias atitinkamo mokymo rūšis, pavyzdžiui, turėtų būti įmanoma derinti pavojingų krovinių vežimo srities mokymą, žinių apie neįgaliuosius gerinimą arba gyvūnų vežimo srities mokymą, su šioje direktyvoje numatytu mokymu;
- (27) siekiant išvengti, kad dėl skirtingos valstybių narių praktikos atsirastų tarpusavio pripažinimo kliūčių ir būtų apribota vairuotojų teisė kelti kvalifikaciją valstybėje narėje, kurioje jie dirba, turėtų būti reikalaujama, kad valstybių narių valdžios institucijos tuo atveju, kai baigtas mokymas negali būti nurodytas vairuotojo pažymėjime, išduotų šios direktyvos II priede nustatytame standartiniame pavyzdyje nurodytos formos kvalifikacinę vairuotojo kortelę, kuria kiekvienam vairuotojui, kuris atitinka šios direktyvos reikalavimus, bus užtikrintas tarpusavio pripažinimas;
- (28) jei vairuotojai iš trečiųjų valstybių kaip įrodymą, kad laikomasi mokymo reikalavimų, naudoja vairuotojo liudijimą, tai vairuotojams gali tapti kliūtimi, kai vežėjas grąžina liudijimą išdavusiai institucijai, visų pirma, kai tie vairuotojai nori įsidarbinti kitoje valstybėje narėje. Siekiant išvengti situacijų, kai, esant tokioms aplinkybėms, vairuotojai turi iš naujo mokytis prieš pereidami į naują darbą, valstybės narės turėtų būti paskatintos bendradarbiauti ir keistis informacija apie vairuotojų kvalifikaciją;
- (29) turėtų būti nustatomos specialios sertifikavimo nuostatos vairuotojams, kuriems taikoma ši direktyva ir kurie yra trečiųjų valstybių piliečiai;
- (30) siekiant šią direktyvą suderinti su mokslo ir technikos pažanga, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiami šios direktyvos I ir II priedai. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais ⁽⁷⁾. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (31) kadangi šios direktyvos tikslas, t. y. nustatyti tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams arba keleiviams vežti vairuotojams visoje Sąjungoje taikomus pradinės kvalifikacijos ir kvalifikacijos kėlimo standartus – valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl kelių transporto tarpvalstybinio pobūdžio ir problemų, kurias šia direktyva ketinama išspręsti, to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (32) ši direktyva neturėtų daryti poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų, nurodytų IV priedo B dalyje perkėlimo į nacionalinę teisę terminais ir taikymo pradžios datomis,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

Ši direktyva taikoma transporto priemonių vairavimui, kurį atlieka:

- a) valstybių narių piliečiai ir
- b) trečiųjų valstybių piliečiai, kuriuos samdo arba naudoja valstybėje narėje įsisteigusi įmonė

⁽⁷⁾ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

(toliau – vairuotojai), kurie dalyvauja vežant kelių transportu Sąjungoje, viešai prieinamais keliais, naudodami:

- transporto priemonės, kurioms vairuoti būtina turėti Direktyvoje 2006/126/EB apibrėžtą C1, C1 + E, C ar C + E kategorijos vairuotojo pažymėjimą arba tokį vairuotojo pažymėjimą, kuris pripažįstamas lygiaverčiu,
- transporto priemonės, kurioms vairuoti būtina turėti Direktyvoje 2006/126/EB apibrėžtą D1, D1 + E, D ar D + E kategorijos vairuotojo pažymėjimą arba tokį vairuotojo pažymėjimą, kuris pripažįstamas lygiaverčiu.

Šios direktyvos tikslais nuorodos į vairuotojo pažymėjimų kategorijas, kuriose yra pliuso ženklas („+“), skaitomos pagal šios direktyvos III priede nustatytą atitikties lentelę.

2 straipsnis

Išimtys

1. Ši direktyva netaikoma:

- a) transporto priemonių, kurių didžiausias leistinas greitis neviršija 45 km/h., vairuotojams;
- b) ginkluotųjų pajėgų, civilinės gynybos, priešgaisrinės tarnybos, už viešosios tvarkos palaikymą atsakingų pajėgų ir greitosios pagalbos tarnybų naudojamų arba kontroliuojamų transporto priemonių, kai vežimo operacija yra tiesiogiai susijusi su toms tarnyboms paskirtomis užduotimis, vairuotojams;
- c) transporto priemonių, su kuriomis atliekami techninio tobulinimo, remonto arba techninės priežiūros bandymai kelyje, arba naujų ar suremontuotų transporto priemonių, kurios dar nepradėtos eksploatuoti, vairuotojams;
- d) transporto priemonių, kurioms vairuoti būtina turėti D arba D1 kategorijos vairuotojo pažymėjimą, ir kuriose nėra keleivių bei kurias techninės priežiūros personalas vairuoja į techninės priežiūros centrą, kuris yra įsikūręs netoli artimiausios techninės priežiūros stoties, kuria naudojasi vežėjas, arba iš jo, su sąlyga, kad transporto priemonės vairavimas nėra pagrindinė vairuotojo veikla, vairuotojams;
- e) transporto priemonių, kurios naudojamos paskelbus nepaprastąją padėtį arba skiriamos gelbėjimo darbams, įskaitant transporto priemones, naudojamas nekomerciniam humanitarinės pagalbos vežimui, vairuotojams;
- f) transporto priemonių, kurios naudojamos visų asmenų, pageidaujančių įgyti vairuotojo pažymėjimą ar Profesinės kvalifikacijos pažymėjimą (toliau – PKP) pagal 6 straipsnį ir 8 straipsnio 1 dalį, mokymui vairuoti ir egzaminavimui, jei tos transporto priemonės nenaudojamos komerciniam krovinių ir keleivių vežimui, vairuotojams;
- g) transporto priemonių, kurios naudojamos nekomerciniam keleivių arba krovinių vežimui, vairuotojams;
- h) transporto priemonių, kuriomis vežamos medžiagos, įranga arba mechanizmai, kuriuos vairuotojas naudos atlikdamas savo darbą, jeigu transporto priemonių vairavimas nėra pagrindinė vairuotojo veikla, vairuotojams.

Taikant pirmos pastraipos f punktą, ši direktyva netaikoma asmeniui, norinčiam gauti vairuotojo pažymėjimą ar PKP pagal 6 straipsnį ir 8 straipsnio 1 dalį, kai tas asmuo papildomai mokosi vairuoti mokymdamasis darbo vietoje, jei tą asmenį lydi kitas asmuo, kuris turi tame punkte nustatytu tikslu naudojamos transporto priemonės kategorijos PKP, arba tos transporto priemonės kategorijos vairavimo instruktorius.

2. Ši direktyva netaikoma, jei įvykdomos visos toliau nurodytos sąlygos:

- a) vairuotojai naudoja transporto priemones kaimo vietovėse kroviniams pristatyti į savo pačių įmonę;
- b) vairuotojai neteikia transporto paslaugų;
- c) valstybės narės pripažįsta, kad transporto veikla yra nenuolatinė ir neturi poveikio kelių eismo saugumui.

3. Ši direktyva netaikoma žemės ūkio, sodininkystės, miškų ūkio, gyvulininkystės ar žuvininkystės įmonių naudojamų arba jų be vairuotojo išsinuomotų transporto priemonių, kurias naudojant atliekamos su tų įmonių profesine veikla susijusios krovinių vežimo operacijos, vairuotojams, išskyrus atvejus, kai vairavimas yra pagrindinė vairuotojo veikla arba vairuojant viršijamas nacionalinės teisės aktuose nustatytas atstumas nuo įmonės, kuriai priklauso transporto priemonė, kuri ją nuomojasi ar nuomoja, buveinės.

3 straipsnis

Kvalifikacijos ir mokymas

1. 1 straipsnyje apibrėžtam transporto priemonių vairavimui taikomas privalomos pradinės kvalifikacijos ir privalomo kvalifikacijos kėlimo reikalavimas. Tam tikslui valstybės narės numato:

a) pradinės kvalifikacijos suteikimo sistemą,

Valstybės narės renka iš šių dviejų galimybių:

i) galimybė, apimanti kurso lankymą ir egzaminą

Pagal I priedo 2 skirsnio 2.1 punktą pradinės kvalifikacijos šio tipo suteikimas apima privalomą nustatytos trukmės kursų lankymą. Išklauseis kursą laikomas egzaminas. Jeigu egzamino rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, kvalifikacija patvirtinama išduodamu 6 straipsnio 1 dalies a punkte numatomu PKP;

ii) galimybė, apimanti egzaminų laikymą

Pagal I priedo 2 skirsnio 2.2 punktą pradinės kvalifikacijos šio tipo suteikimas neapima privalomo kursų lankymo, tačiau būtina laikyti teorinį ir praktinį egzaminus. Jeigu egzaminų rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus, kvalifikacija patvirtinama išduodamu 6 straipsnio 1 dalies b punkte numatomu PKP.

Tačiau valstybė narė savo teritorijoje vairuotojui gali leisti vairuoti transporto priemonę prieš jam įsigyjant PKP, jeigu jis lanko nacionalinius profesinio mokymo kursus, trunkančius mažiausiai šešis mėnesius, bet ne ilgiau nei trejus metus. Jeigu lankomi tie profesinio mokymo kursai, i ir ii punktuose nurodytus egzaminus galima laikyti keliais etapais;

b) kvalifikacijos kėlimo sistema

Pagal I priedo 4 skirsnį, jeigu pasirenkamas kvalifikacijos kėlimas, privaloma lankyti kursus. Užbaigus kvalifikacijos kėlimą, išduodamas 8 straipsnio 1 dalyje numatomas PKP.

2. Valstybės narės taip pat gali numatyti sistemą, leidžiančią pagreintu būdu įsigyti pradinę kvalifikaciją, kad transporto priemonę vairuotojas galėtų vairuoti 5 straipsnio 2 dalies a punkto ii papunktyje bei 5 straipsnio 2 dalies b punkte, 5 straipsnio 3 dalies a punkto i papunktyje ir 5 straipsnio 3 dalies b punkte numatytais atvejais.

Pagal I priedo 3 skirsnį, jeigu siekiama greičiau įsigyti pradinę kvalifikaciją, privaloma lankyti kursus. Išklauseis kursą laikomas egzaminas. Jeigu egzamino rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, kvalifikacija patvirtinama išduodamu 6 straipsnio 2 dalyje numatomu PKP.

3. Valstybės narės gali atleisti vairuotojus, kurie įsigijo Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1071/2009 ⁽⁸⁾ numatytą profesinės kompetencijos pažymėjimą, nuo 1 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytų egzaminų, apimančių dalykus, kurie įtraukti į tame reglamente numatomą egzaminą, laikymą ir, tam tikrais atvejais, nuo juos atitinkančių kursų dalies lankymo.

4 straipsnis

Igytos teisės

Reikalavimas įsigyti pradinę kvalifikaciją netaikomas šiems vairuotojams:

- a) ne vėliau kaip 2008 m. rugsėjo 9 d. išduotą DL, DL + E, D ar D + E kategorijos vairuotojo pažymėjimą arba lygiavertį pripažintą vairuotojo pažymėjimą turintiems vairuotojams;
- b) ne vėliau kaip 2009 m. rugsėjo 9 d. išduotą CL, CL + E, C ar C + E kategorijos vairuotojo pažymėjimą arba lygiavertį pripažintą vairuotojo pažymėjimą turintiems vairuotojams.

⁽⁸⁾ 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1071/2009 nustatantis bendrąsias profesinės vežimo kelių transportu veiklos sąlygų taisykles ir panaikinantį Tarybos direktyvą 96/26/EB (OL L 300, 2009 11 14, p. 51).

5 straipsnis

Pradinė kvalifikacija

1. Prieš įgyjant pradinę kvalifikaciją, nereikalaujama įsigyti vairuotojo pažymėjimo.
 2. Kroviniams vežti skirtas transporto priemonės vairuotojai gali vairuoti:
 - a) sulaukę 18 metų amžiaus:
 - i) vairuotojo pažymėjime nurodytos C ir C + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 1 dalyje numatytą PKP;
 - ii) vairuotojo pažymėjime nurodytos C1 ir C1 + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 2 dalyje numatytą PKP;
 - b) sulaukę 21 metų amžiaus, vairuotojo pažymėjime nurodytos C ir C + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 2 dalyje numatytą PKP.
 3. Keleiviams vežti skirtas transporto priemonės vairuotojai gali vairuoti:
 - a) sulaukę 21 metų amžiaus:
 - i) vairuotojo pažymėjime nurodytos D ir D + E kategorijos transporto priemonę, kuria keleiviai vežami teikiant reguliarias paslaugas, jeigu maršrutas ne ilgesnis nei 50 km, ir vairuotojo pažymėjime nurodytos D1 ir D1 + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 2 dalyje numatytą PKP.

Visos valstybės narės vairuotojams gali leisti vienos iš tų kategorijų transporto priemones savo teritorijoje vairuoti nuo 18 metų amžiaus, jeigu jie turi 6 straipsnio 1 dalyje numatytą PKP;
 - ii) vairuotojo pažymėjime nurodytos D ir D + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 1 dalyje numatytą PKP.

Visos valstybės narės vairuotojams gali leisti vienos iš tų kategorijų transporto priemones savo teritorijoje vairuoti nuo 20 metų amžiaus, jeigu jie turi 6 straipsnio 1 dalyje numatytą PKP. Amžių galima sumažinti iki 18 metų, jeigu vairuotojas tas transporto priemones vairuoja be keleivių;
 - b) nuo 23 metų amžiaus, vairuotojo pažymėjime nurodytos D ir D + E kategorijos transporto priemonę, jeigu jie turi 6 straipsnio 2 dalyje numatytą PKP.
 4. Nedarant poveikio šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems amžiaus apribojimams, vairuotojams, užsiimantiems krovinių vežimu ir turintiems PKP, 6 straipsnyje numatomą vienai iš šio straipsnio 2 dalyje nurodomų transporto priemonių kategorijų, netaikomas reikalavimas turėti tokį PKP toje dalyje nurodomai bet kokios kitos kategorijos transporto priemonei.
- Šios nuostatos tomis pačiomis sąlygomis taikomos vairuotojams, kurie užsiima keleivių vežimu šio straipsnio 3 dalyje nurodomų kategorijų transporto priemonėmis.
5. Nereikalaujama, kad krovinių vežimu užsiimantys vairuotojai, kurie plečia arba modifikuoja savo veiklą, jog galėtų vežti keleivius arba priešingai, ir kurie turi 6 straipsnyje numatytą PKP, pakartotinai išklaustyti bendrąsias pradinės kvalifikacijos kurso dalis, tačiau jie privalo išklausti jų naujai kvalifikacijai būdingas kurso dalis.

6 straipsnis

Pradinę kvalifikaciją patvirtinantis PKP

1. Pradinę kvalifikaciją patvirtinantis PKP gali būti išduotas šiomis aplinkybėmis:
 - a) išklausus kursą ir išlaikius egzaminą išduodamas PKP

Pagal 3 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį valstybės narės reikalauja, kad apmokomi vairuotojai kursus lankytų pagal I priedo 5 skirsnį kompetentingų institucijų patvirtintame mokymo centre (toliau – patvirtintas mokymo centras). Tuose kursuose dėstomi I priedo 1 skirsnyje nurodomi dalykai. Užbaigus tą mokymą laikomas I priedo 2 skirsnio 2.1 punkte numatomas egzaminas, kurio rezultatas turi atitikti nustatytus reikalavimus. Tą egzaminą, kuriuo būtų patikrinama, ar apmokomi vairuotojai I priedo 1 skirsnyje nurodytus dalykus išmano tame skirsnyje reikalaujamu lygiu, organizuoja valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskirta įstaiga. Minėtosios institucijos arba

įstaigos prižiūri egzaminą ir, jeigu jo rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, vairuotojams išduoda pradinę kvalifikaciją patvirtinantį PKP.

b) išlaikius egzaminus išduodamas PKP

Pagal 3 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktį valstybės narės reikalauja, kad apmokomi vairuotojai laikytų I priedo 2 skirsnio 2.2 punkte nurodomus teorinius ir praktinius egzaminus. Tuos egzaminus, kuriais būtų patikrinama, ar apmokomi vairuotojai I priedo 1 skirsnyje nurodytus dalykus išmano tame skirsnyje reikalaujama lygiu, organizuoja valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskirta įstaiga. Minėtosios institucijos arba įstaigos prižiūri egzaminą ir, jeigu jo rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, vairuotojams išduoda pradinę kvalifikaciją patvirtinantį PKP.

2. Gali būti išduotas pagreintu būdu įsigytą pradinę kvalifikaciją patvirtinantis PKP.

Pagal 3 straipsnio 2 dalį valstybės narės reikalauja, kad apmokomi vairuotojai lankytų kursus patvirtintame mokymo centre. Tuose kursuose dėstomi visi I priedo 1 skirsnyje nurodyti dalykai.

Užbaigus tą mokymą, laikomas I priedo 3 skirsnyje numatomas egzaminas. Tą egzaminą, kuriuo būtų patikrinama, ar apmokomi vairuotojai I priedo 1 skirsnyje nurodytus dalykus išmano tame skirsnyje reikalaujama lygiu, organizuoja valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskirta įstaiga. Minėtosios institucijos arba įstaigos prižiūri egzaminą ir, jeigu jo rezultatas atitinka nustatytus reikalavimus, vairuotojams išduoda pradinę kvalifikaciją patvirtinantį PKP.

7 straipsnis

Kvalifikacijos kėlimas

Kvalifikacijos kėlimas – tai mokymas, leidžiantis PKP turėtojams atnaujinti jų darbui svarbias žinias, ypatingą dėmesį skiriant kelių eismo saugumui, darbuotojų sveikatai ir saugai ir vairavimo poveikio aplinkai mažinimui.

Tą mokymą organizuoja patvirtintas mokymo centras laikantis I priedo 5 skirsnio. Kvalifikacijos kėlimą sudaro mokymas klasėje, praktinis mokymas ir, jei rengiamas, mokymas naudojant informacinių ir ryšių technologijų priemones arba aukščiausios klasės treniruoklius. Jeigu vairuotojas pereina į kitą įmonę, atsižvelgiama į jau išklausytą kursą.

Kvalifikacijos kėlimu siekiama pagilinti kai kurių I priedo 1 skirsnyje nurodytų dalykų išmanymą ir pakartoti juos. Jis apima įvairius dalykus ir į jį visuomet įtraukiamas bent vienas su kelių eismo saugumu susijęs dalykas. Mokymo dalykuose atsižvelgiama į atitinkamų teisės aktų bei technologijų pokyčius ir, kiek įmanoma, į konkrečius vairuotojo mokymo poreikius.

8 straipsnis

Kvalifikacijos kėlimą patvirtinantis PKP

1. Vairuotojui išklausius 7 straipsnyje nurodytą kvalifikacijos kėlimo kursą, valstybės narės kompetentingos institucijos arba patvirtintas mokymo centras išduoda jam PKP, patvirtinantį, kad vairuotojas išklausė kvalifikacijos kėlimo kursą.

2. 6 straipsnyje nurodyto PKP turėtojai turi išklausyti pirmą kvalifikacijos kėlimo kursą per penkerius metus nuo to PKP išdavimo.

Valstybės narės pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodomą laikotarpį gali sutrumpinti arba pratęsti, *inter alia*, kad jis sutaptų su vairuotojo pažymėjimo galiojimo pabaigos data. Tačiau negalima nustatyti trumpesnio nei trys arba ilgesnio nei septyneri metai laikotarpio.

3. Vairuotojas, išklausęs pirmą kvalifikacijos kėlimo kursą, kaip nurodyta 2 dalyje arba vadovaujantis Direktyvos 2003/59/EB 8 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punktu, kvalifikacijos kėlimo kursą išklauso kas penkerius metus iki kvalifikacijos kėlimą patvirtinančio PKP galiojimo pabaigos.

4. 6 straipsnyje nurodyto PKP arba šio straipsnio 1 dalyje nurodyto PKP turėtojai ir 4 straipsnyje nurodyti vairuotojai, kurie nustojo verstis savo profesija ir kurie neatitinka šio straipsnio 1, 2 ir 3 dalių reikalavimų, prieš pradėdami vėl verstis savo profesija privalo išlaikyti kvalifikacijos kėlimo kursą.

5. Vairuotojams, kurie krovinius arba keleivius imasi vežti kelių transportu ir kurie yra išlaikę vienos iš 5 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatomų vairuotojo pažymėjime nurodomų transporto priemonės kategorijų kvalifikacijos kėlimo kursų, netaikomas įpareigojimas išlaikyti kito papildomo kvalifikacijos kėlimo kurso, skirto bet kuriai kitai tose dalyse nurodytai transporto priemonės kategorijai.

9 straipsnis

Mokymo vieta

Šios direktyvos 1 straipsnio a punkte nurodyti vairuotojai šios direktyvos 5 straipsnyje nurodytą pradinę kvalifikaciją įgyja valstybėje narėje, kurioje yra jų įprastinė gyvenamoji vieta, kaip apibrėžta Direktyvos 2006/126/EB 12 straipsnyje.

1 straipsnio b punkte nurodyti vairuotojai tą pradinę kvalifikaciją turi įsigyti valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigusi įmonė, arba jiems leidimą dirbti išdavusioje valstybėje narėje.

1 straipsnio a ir b punkte nurodyti vairuotojai 7 straipsnyje nurodytą kvalifikacijos kėlimo kursą turi išlaikyti valstybėje narėje, kurioje jie nuolatos gyvena, arba valstybėje narėje, kurioje dirba.

10 straipsnis

Sąjungos kodas

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į pradinę kvalifikaciją patvirtinantį PKP ir kvalifikacijos kėlimą patvirtinantį PKP bei šios direktyvos 5 straipsnio 2 ir 3 dalių ir 8 straipsnio nuostatas, Direktyvos 2006/126/EB I priede numatytą suderintą Sąjungos kodą „95“ įrašo šalia atitinkamų vairuotojo pažymėjimo kategorijų:

— vairuotojo pažymėjime arba

— pagal šios direktyvos II priede pateiktą standartinį pavyzdį parengtoje vairuotojo kvalifikacinėje kortelėje.

Jeigu valstybės narės, kurioje įgytas PKP, kompetentingos institucijos negali vairuotojo pažymėjime nurodyti suderinto Sąjungos kodo, jos išduoda vairuotojui vairuotojo kvalifikacinę kortelę.

Valstybės narės išduota vairuotojo kvalifikacinė kortelė turi būti tarpusavyje pripažįstama. Išduodamos vairuotojo kvalifikacinę kortelę kompetentingos institucijos patikrina vairuotojo pažymėjimo galiojimą atitinkamai transporto priemonės kategorijai.

2. Šios direktyvos 1 straipsnio b punkte nurodytam vairuotojui, vairuojančiam transporto priemones, kuriomis keliais vežami kroviniai, taip pat leidžiama įrodyti, kad jis yra įgijęs šia direktyva numatomą kvalifikaciją ir išlaikęs mokymo kursą, pateikiant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1072/2009 ^(*) numatytą vairuotojo liudijimą, jei jame yra įrašytas Sąjungos kodas „95“. Taikant šią direktyvą išduodančioji valstybė narė atitinkamo liudijimo pastabų skiltyje nurodo Sąjungos kodą „95“, jei atitinkamas vairuotojas yra įvykdęs šioje direktyvoje numatytus kvalifikacijos reikalavimus ir yra išlaikęs mokymo kursą.

3. Sąjungos kodu „95“ nepažymėti vairuotojų liudijimai, išduoti anksčiau nei 2020 m. gegužės 23 d. laikantis Reglamento (EB) Nr. 1072/2009 5 straipsnio ir visų pirma jo 7 dalies, siekiant patvirtinti atitiktį šia direktyva nustatytiems mokymo reikalavimams priimami kaip kvalifikacijos įrodymas iki jų galiojimo pabaigos.

^(*) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1072/2009 dėl bendrųjų pateikimo į tarptautinio krovinių vežimo kelių transportu rinką taisyklių (OL L 300, 2009 11 14, p. 72).

11 straipsnis

Vykdyto užtikrinimo tinklas

1. Vykdyto užtikrinimo tikslais valstybės narės keičiasi informacija apie išduotus arba panaikintus PKP. Tuo tikslu valstybės narės, bendradarbiaudamos su Komisija, sukuria elektroninį tinklą arba imasi veiksmų, kad būtų išplėstas esamas tinklas, atsižvelgdamos į Komisijos atliktą ekonomiškai efektyviausio varianto įvertinimą.
2. Tinkle gali būti pateikiama informacija, nurodyta PKP, taip pat informacija, susijusi su administracinėmis procedūromis, taikomomis PKP.
3. Laikydamosi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ⁽¹⁰⁾, valstybės narės užtikrina, kad asmens duomenys būtų tvarkomi tik siekiant patikrinti, ar laikomasi šios direktyvos, visų pirma šioje direktyvoje nustatytų mokymo reikalavimų.
4. Prieiga prie tinklo turi būti apsaugota. Valstybės narės gali suteikti prieigą tik kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už šios direktyvos įgyvendinimą ir už jos laikymosi kontrolę.

12 straipsnis

Adaptavimas prie mokslo ir technikos pažangos

Komisijai pagal 13 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiami I ir II priedai, siekiant juos adaptuoti prie mokslo ir technikos pažangos.

13 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 12 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2019 m. liepos 26 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 12 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 12 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

⁽¹⁰⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

14 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2003/59/EB su pakeitimais, padarytais aktais, nurodytais IV priedo A dalyje, panaikinama, nedarant poveikio valstybių narių pareigoms, susijusioms su direktyvų, nurodytų IV priedo B dalyje, perkėlimo į nacionalinę teisę terminais ir taikymo pradžios datomis.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą, ir skaitomos pagal V priede pateiktą atitikties lentelę.

15 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

16 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2022 m. gruodžio 14 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė
R. METSOLA

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. BEK

I PRIEDAS

MINIMALŪS KVALIFIKACIJOS IR MOKYMO REIKALAVIMAI

1 Skirsnis:

Dalykų sąrašas

Žinios, į kurias valstybės narės turi atsižvelgti nustatydamos pradinę kvalifikaciją ir kvalifikacijos kėlimą, turi apimti bent šiame sąraše išvardytus dalykus. Apmokomi vairuotojai turi įgyti tokio lygio žinių ir praktinių įgūdžių, kurie būtini saugiai vairuoti vairuotojo pažymėjime nurodytos atitinkamos kategorijos transporto priemonės.

Minimalus kvalifikacijos lygis turi būti panašus bent į Europos kvalifikacijų sąrangos 2 lygmenį, nustatytą 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacijos ⁽¹⁾ II priede.

1. Racionalaus važiavimo aukštesniojo lygio mokymas, pagrįstas saugos taisyklėmis

Visi vairuotojo pažymėjimai

1.1. Tikslas – išmanyti kinematinės grandinės charakteristikas, siekiant, kad ją būtų galima naudoti geriausiu įmanomu būdu:

susijusios su sukimo momentu, variklio galios ir specialios variklio naudojimo kreivės, sūkių skaitiklio optimalaus naudojimo sritis, pavarų dėžės perdavimo skaičiaus grafika.

1.2. Tikslas – išmanyti technines saugos valdiklių charakteristikas ir jų veikimą, kad būtų galima valdyti transporto priemonę, užtikrinti kuo mažesnę dėvėjimąsi ir užkirsti kelią veikimo sutrikimams:

stabdžių ir lėtintuvo naudojimo apribojimai, stabdžių naudojimas kartu su lėtintuvu, geresnis greičio ir pavarų dėžės perdavimo koeficiento naudojimas, transporto priemonės inercijos panaudojimas, transporto priemonės greičio mažinimas ir jos stabdymas važiuojant nuokalnėn, veiksmai gedimo atveju, elektroninių ir mechaninių prietaisų, pavyzdžiui, elektroninės stabilumo programos (ESP), pažangiosios avarinio stabdymo sistemos (AEBS), stabdžių antiblokavimo sistemos (ABS), traukos kontrolės sistemos (TCS), transporto priemonių stebėsenos sistemų (IVMS) ir kitų patvirtintų naudoti pagalbinių vairavimo ar automatizavimo įtaisų naudojimas.

1.3. Tikslas – gebėjimas optimaliai naudoti degalus:

optimalus degalų naudojimas remiantis praktine patirtimi, susijusia su 1.1 ir 1.2 punktais, eismo srauto numatymo svarba, tinkama distancija kitų transporto priemonių atžvilgiu ir judančios transporto priemonės inercijos panaudojimas, pastovus greitis, nuosaikus vairavimo stilius ir tinkamas padangų slėgis, taip pat intelektinių transporto sistemų, kurios didina vairavimo efektyvumą ir padeda planuoti maršrutus, išmanymas.

1.4. Tikslas – gebėjimas numatyti, vertinti eismo pavojus ir prie jų prisitaikyti:

turėti žinių apie skirtingas kelio, eismo ir oro sąlygas bei prisitaikyti prie jų, numatyti būsimus įvykius; suprasti, kaip pasiruošti kelionei esant neįprastoms oro sąlygoms ir kaip tą kelionę suplanuoti; išmanyti, kaip naudoti atitinkamą saugos įrangą, ir suprasti, kada kelionė turi būti atidėta arba atšaukta dėl ekstremalių oro sąlygų; prisitaikyti prie eismo pavojų, įskaitant pavojingą elgseną vykstant eismui ar dėmesio nukreipimą vairuojant (naudojant elektroninius prietaisus, valgant, geriant ir t. t.); atpažinti pavojingas situacijas ir prisitaikyti prie jų bei sugebėti valdyti su tuo susijusį stresą, visų pirma, kai tai susiję su transporto priemonių dydžiu ir svoriu bei pažeidžiamais kelių eismo dalyviais, pavyzdžiui, pėsčiaisiais, dviratininkais ir dviratėmis motorinėmis transporto priemonėmis;

nustatyti galimas pavojingas situacijas ir tinkamai suvokti, kaip jos gali virsti situacijomis, kuriose susidūrimo nebeįmanoma išvengti, taip pat pasirinkti ir imtis tokių veiksmų, kuriais saugumo atsarga padidinama tiek, kad tuo atveju, jei galimos pavojingos situacijos taptų realios, susidūrimo dar būtų galima išvengti.

C, C + E, C1, C1 + E kategorijos vairuotojo pažymėjimai

⁽¹⁾ 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL C 111, 2008 5 6, p. 1).

- 1.5. Tikslas – gebėjimas pakrauti transporto priemonę deramai laikantis saugos ir tinkamo transporto priemonės naudojimo taisyklių:

važiuojančias transporto priemones veikiančios jėgos, pavarų dėžės perdavimo koeficientų naudojimas atsižvelgiant į transporto priemonės apkrovą ir kelio profilį, automatinės transmisijos sistemų naudojimas, transporto priemonės arba transporto priemonių junginio naudingosios apkrovos apskaičiavimas, bendro tūrio apskaičiavimas, krovinio paskirstymas, ašies perkrovos pasekmės, transporto priemonės stovumas ir sunkio centras, pakuočių ir padėklų tipai;

pagrindiniai krovininių, kuriuos būtina sutvirtinti, tipai, fiksavimo ir sutvirtinimo būdai, sutvirtinimo juostų naudojimas, sutvirtinimo įtaisų tikrinimas, krovos įrangos naudojimas, dengimas brezentu ir jo nuėmimas.

D, D + E, D1, D1 + E kategorijos vairuotojo pažymėjimai

- 1.6. Tikslas – gebėjimas užtikrinti keleivių patogumus ir saugą:

šoninių ir išilginių transporto priemonės svyravimų sureguliuavimas, važiuojamosios dalies dalijimasis su kitais kelių eismo dalyviais, padėtis važiuojamojoje dalyje, tolydus stabdymas, iškyšų priežiūra, naudojimas specialia infrastruktūra (viešosiomis erdvėmis, specialiomis eismo juostomis), saugaus vairavimo derinimas su kitomis vairuotojo funkcijomis, bendravimas su keleiviais, tam tikrų keleivių grupių (neigaliųjų, vaikų) ypatumai.

- 1.7. Tikslas – gebėjimas pakrauti transporto priemonę deramai laikantis saugos ir tinkamo transporto priemonės naudojimo taisyklių:

važiuojančias transporto priemones veikiančios jėgos, pavarų dėžės perdavimo koeficientų naudojimas atsižvelgiant į transporto priemonės apkrovą ir kelio profilį, automatinės transmisijos sistemų naudojimas, transporto priemonės arba transporto priemonių junginio naudingosios apkrovos apskaičiavimas, krovinio paskirstymas, ašies perkrovos pasekmės, transporto priemonės stovumas ir sunkio centras.

2. Reglamentų taikymas

Visi vairuotojo pažymėjimai

- 2.1. Tikslas – išmanyti su kelių transportu susijusią socialinę aplinką ir jį reglamentuojančias taisykles:

transporto sektoriui būdingas ilgiausias darbo laikas; Europos Parlamento ir Tarybos reglamentų (EB) Nr. 561/2006 ^(*) ir (ES) Nr. 165/2014 ^(*) principai, taikymas ir pasekmės; baudos už tai, kad nenaudojamas tachografas, jis naudojamas netinkamai ir už jo rodmenų klastojimą; su kelių transportu susijusios socialinės aplinkos išmanymas: vairuotojų teisės ir pareigos, susijusios su pradine kvalifikacija ir kvalifikacijos kėlimu.

C, C + E, C1, C1 + E kategorijų vairuotojo pažymėjimai

- 2.2. Tikslas – išmanyti krovininių vežimą nustatančius reglamentus:

leidimai atlikti vežimą, dokumentai, kuriuos privaloma turėti transporto priemonėje, draudimas važiuoti tam tikrais keliais, kelių mokesčiai, įprastais vežimo susitarimais nustatomi įpareigojimai, vežimo susitarimą sudarančių dokumentų rengimas, tarptautiniai vežimo leidimai, Tarptautinio krovininių vežimo keliais sutarties konvencija nustatomi įpareigojimai, tarptautinio važtaraščio parengimas, sienų kirtimas, krovinio ekspeditoriai, specialūs krovinius lydintys dokumentai.

D, D + E, D1, D1 + E kategorijų vairuotojo pažymėjimai

^(*) 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 3821/85 ir (EB) Nr. 2135/98 bei panaikinant Reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 (OL L 102, 2006 4 11, p. 1.).

^(*) 2014 m. vasario 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 165/2014 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3821/85 dėl kelių transporto priemonėse naudojamų tachografų ir iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 561/2006 dėl tam tikrų su kelių transportu susijusių socialinių teisės aktų suderinimo (OL L 60, 2014 2 28, p. 1.).

2.3. Tikslas – išmanyti keleivių vežimą nustatančius reglamentus:

specialių keleivių grupių vežimas, autobusuose naudojama saugos įranga, saugos diržai, transporto priemonės apkrova.

3. Sveikatos, kelių eismo ir aplinkos sauga, paslaugos, logistika

Visi vairuotojo pažymėjimai

3.1. Tikslas – supažindinti vairuotojus su rizika, kurią kelia kelių eismas, ir nelaimingais atsitikimais darbe:

nelaimingi atsitikimai darbe, kurie gali ištikti transporto sektoriuje, statistiniai kelių eismo nelaimių duomenys, į tuos nelaimingus atsitikimus pakliuvę sunkvežimiai/autobusai, žmonės, materialinės ir finansinės pasekmės.

3.2. Tikslas – sugebėjimas užkirsti kelią nusikalstamumui ir nelegalių migrantų gabenimui:

bendroji informacija, pasekmės vairuotojui, prevencinės priemonės, patikrinimų sąrašas, su transporto operatoriaus atsakomybe susiję teisės aktai.

3.3. Tikslas – sugebėjimas užkirsti kelią sveikatai kylančiai rizikai:

ergonomikos principai, riziką keliantys judesiai ir padėty, fizinis tinkamumas, pakrovimo ir iškrovimo pratimai, asmeninė apsauga.

3.4. Tikslas – nusimanyti apie fizinių ir psichinių gebėjimų svarbą:

sveiko ir subalansuoto maitinimosi principai, alkoholio, narkotikų arba bet kokios kitos medžiagos, galinčios turėti įtakos elgesiui, poveikis, nuovargio ir streso simptomai, priežastys ir poveikis, svarbiausia pagrindinio darbo/poilsio ciklo reikšmė.

3.5. Tikslas – sugebėjimas įvertinti avarines situacijas:

elgesys susiklosčius avarinei situacijai: padėties įvertinimas, avarijos pasekmių išvengimas, pagalbos iškviatimas, pagalba nukentėjusiems ir pirmosios pagalbos suteikimas, veiksmai, kurių imamasi kilus gaisrui, sunkvežimio/autobuso keleivių evakuavimas, visų keleivių saugos užtikrinimas, atsakas smurtiniams veiksams, pagrindiniai avarijos ataskaitos rengimo principai.

3.6. Tikslas – sugebėjimas elgtis taip, kad būtų gerinama kompanijos reputacija:

vairuotojo elgesys ir kompanijos reputacija: vairuotojo teikiamų paslaugų standarto svarba kompanijai, vairuotojo vaidmuo, žmonės, su kuriais vairuotojui tenka bendrauti, techninė transporto priemonės priežiūra, darbo organizavimas, komercinės ir finansinės ginčo pasekmės.

C, C + E, C1, C1 + E kategorijų vairuotojo pažymėjimai

3.7. Tikslas – išmanyti vežimo kelių transportu ekonominius klausimus ir rinkos organizavimą:

kelių transportas, palyginti su kitomis transporto rūšimis (konkurencija, krovinio siuntėjai), skirtingos kelių transporto veiklos rūšys (vežimas samdos pagrindais arba už atlygį, savo sąskaita, pagalbinė vežimo veikla), pagrindinių tipų transporto bendrovių organizacinė struktūra ir pagalbinės vežimo veiklos organizavimas, įvairių rūšių vežimo specializacija (automobilinėmis cisternomis, reguliuojamos temperatūros transporto priemonėmis, pavojeingus krovinius vežti skirtomis transporto priemonėmis, gyvūnams vežti skirtomis transporto priemonėmis ir t. t.), sektoriaus pokyčiai (teikiamų paslaugų įvairinimas, vežimas geležinkelių/kelių transportu, subrangos sutarčių sudarymas ir t. t.).

D, D + E, D1, D1 + E kategorijų vairuotojo pažymėjimai

3.8. Tikslas – išmanyti keleivių vežimo kelių transportu ekonominius klausimus ir rinkos organizavimą:

keleivių vežimas kelių transportu, palyginti su jų vežimu kitų rūšių transporto priemonėmis (geležinkeliu, privačiais automobiliais), įvairi veikla, susijusi su keleivių vežimu keliais, žinių apie neįgaliuosius gerinimas, sienų kirtimas (tarptautinis vežimas), pagrindinių tipų bendrovių, keleivius vežančių kelių transportu, organizacinė struktūra.

2 skirsnis:

3 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta privaloma pradinė kvalifikacija**2.1. Galimybė, apjungianti kurso lankymą ir egzaminą**

Pradinė kvalifikacija turi apimti visų 1 skirsnyje išvardytų dalykų mokymą. Šio pradinės kvalifikacijos kurso trukmė turi būti 280 valandų.

Kiekvienas apmokomas vairuotojas bent 20 valandų turi individualiai vairuoti tam tikros kategorijos transporto priemonę, atitinkančią bent Direktyvoje 2006/126/EB nustatytus egzaminavimui naudojamos transporto priemonės reikalavimus.

Su apmokomu vairuotoju, kai jis individualiai vairuoja transporto priemonę, turi būti instruktorius, su kuriuo patvirtintas mokymo centras yra sudaręs darbo sutartį. Kiekvienas apmokomas vairuotojas iš jam skiriamo 20 valandų individualaus vairavimo laiko ne ilgiau nei aštuonias valandas transporto priemonę gali vairuoti specialioje vietovėje arba naudodamasis aukščiausios klasės treniruokliu, kad būtų galima įvertinti įgytą gebėjimą racionaliai vairuoti laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės valdymą skirtingomis kelio sąlygomis ir kelio sąlygų pasikeitimą esant skirtingoms atmosferos sąlygoms, važiuojant dieną arba naktį, ir gebėjimą optimaliai naudoti degalus.

Valstybės narės gali leisti dalį mokymo kurso dėstyti patvirtintame mokymo centre naudojant IRT priemones, pavyzdžiui, e. mokymosi priemones, kartu išlaikant aukštą mokymo kokybę ir efektyvumą ir pasirenkant dalykus, kuriuos mokant IRT priemones galima veiksmingiausiai panaudoti. Visų pirma valstybės narės reikalauja patikimo naudotojo tapatybės nustatymo ir tinkamų kontrolės priemonių. Valstybės narės pagal kitus Sąjungos teisės aktus reikalaujamą specialų mokymą gali laikyti mokymo dalimi. Toks mokymas apima bent mokymą, kurį pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/68/EB⁽⁴⁾ reikia baigti norint vežti pavojingus krovinius, žinių apie neįgaliuosius gerinimą, numatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 181/2011⁽⁵⁾, ir mokymą apie gyvūnų vežimą pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1/2005⁽⁶⁾.

5 straipsnio 5 dalyje nurodytiems vairuotojams pradinės kvalifikacijos suteikimo kursas turi trukti 70 valandų, įskaitant penkias individualaus vairavimo valandas.

To mokymo pabaigoje valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskiriama įstaiga surengia vairuotojui rašytinį arba žodinį egzaminą. Į egzaminą turi būti įtraukiamas bent vienas klausimas iš kiekvieno tikslo, kuris nurodomas 1 skirsnyje pateikiamame dalykų sąrašė.

2.2. Galimybė, apimanti egzaminų laikymą

Valstybių narių kompetentingos institucijos arba jų paskirtos įstaigos organizuoja 3 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktyje nurodytus teorinius ir praktinius egzaminus, siekdamos, kad būtų patikrinama, ar 1 skirsnyje išvardytų dalykų ir tikslų apmokomo vairuotojo išmanymo lygis atitinka nustatytąjį pirmiau minėtame skirsnyje.

a) Teorinis egzaminas sudaromas bent iš dviejų dalių:

- i) klausimų, įskaitant klausimus, į kuriuos atsakymus reikia pasirinkti iš kelių variantų, klausimų, į kurios pateikiamas tiesioginis atsakymas, arba abiejų variantų derinimas;
- ii) atvejo nagrinėjimas.

Teorinio egzamino trukmė turi būti ne trumpesnė nei keturios valandos.

b) Praktinis egzaminas sudaromas iš dviejų dalių:

- i) vairavimo egzaminas, kuriuo įvertinamas racionaliojo vairavimo, atsižvelgiant į saugumo taisykles, išmokymo lygis. Egzaminas, jeigu įmanoma, organizuojamas ne gyvenamuosiuose rajonuose nutiestais keliais, greitkeluose ir magistralėse (arba panašiose vietose) ir visų rūšių gyvenamuosiuose rajonuose esančiais automobilių keliais, atitinkančiais skirtingų tipų sunkumus, kurių vairuotojui gali iškilti. Tikslinga, kad šis egzaminas būtų rengiamas skirtingų eismo srautų sąlygomis. Važiavimo keliais trukmė turi būti paskirstoma taip, kad kandidatą būtų galima įvertinti visomis eismo sąlygomis, kuriomis jam gali tekti važiuoti. Šio egzamino trukmė neturi būti trumpesnė nei 90 minučių;

⁽⁴⁾ 2008 m. rugšėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais (OL L 260, 2008 9 30, p. 13).

⁽⁵⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 181/2011 dėl miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų transporto keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (OL L 55, 2011 2 28, p. 1).

⁽⁶⁾ 2004 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1/2005 dėl gyvūnų apsaugos juos vežant ir atliekant susijusias operacijas ir iš dalies keičiantis Direktyvas 64/432/EEB ir 93/119/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1255/97 (OL L 3, 2005 1 5, p. 1).

- ii) bent iš 1.5, 1.6, 1.7, 3.2, 3.3 ir 3.5 punktų sudarytas praktinis egzaminas. Šio egzamino trukmė neturi būti trumpesnė nei 30 minučių.

Praktiniam egzaminui naudojama transporto priemonė turi atitikti bent Direktyvoje 2006/126/EB nustatytus egzaminavimui naudojamos transporto priemonės reikalavimus.

Praktinį egzaminą galima papildyti trečiu egzaminu, kuris organizuojamas specialioje vietovėje arba naudojant treniruoklį, kad būtų galima įvertinti įgytą sugebėjimą važiuoti racionaliai laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio sąlygomis ir atsižvelgiant į tų kelio sąlygų pasikeitimą esant skirtingoms atmosferos sąlygoms ir važiuojant dieną arba naktį.

Šio pasirinkto egzamino trukmė nenustatoma. Jeigu vairuotojas laikytų šį egzaminą, jo trukmę galima atimti iš i papunktyje nurodomo 90 minučių važiavimo egzamino trukmės, tačiau negalima atimti daugiau nei 30 minučių.

5 straipsnio 5 dalyje nurodytiems vairuotojams teorinis egzaminas turi būti sudaromas tik iš 1 skirsnyje nurodytų dalykų, kurie svarbūs transporto priemonėms, kurioms nustatoma nauja pradinė kvalifikacija. Tačiau šie vairuotojai privalo laikyti visą praktinį egzaminą.

3 skirsnis:

3 straipsnio 2 dalyje numatoma pagreitinu būdu įgyta pradinė kvalifikacija

Pagreintu būdu įgyta pradinė kvalifikacija turi apimti visų 1 skirsnyje išvardytų dalykų mokymą. Jo trukmė turi būti 140 valandų.

Kiekvienas apmokomas vairuotojas turi bent 10 valandų individualiai vairuoti tam tikros kategorijos transporto priemonę, atitinkančią bent Direktyvoje 2006/126/EB nustatytus egzaminavimui naudojamos transporto priemonės reikalavimus.

Su apmokomu vairuotoju, kai jis individualiai vairuoja transporto priemonę, turi būti instruktorius, su kuriuo patvirtintas mokymo centras yra sudaręs darbo sutartį. Kiekvienas apmokomas vairuotojas iš jam skiriamo 10 valandų individualaus vairavimo laiko ne ilgiau nei keturias valandas transporto priemonę gali vairuoti specialioje vietovėje arba naudodamasis aukščiausios klasės treniruokliu, kad būtų galima įvertinti įgytą gebėjimą racionaliai vairuoti laikantis saugumo taisyklių, ypač atsižvelgiant į transporto priemonės vairavimą skirtingomis kelio sąlygomis ir tų kelio sąlygų pasikeitimą esant skirtingoms atmosferos sąlygoms, važiuojant dieną arba naktį, ir gebėjimą optimaliai naudoti degalus.

2.1 punkto ketvirtos pastraipos nuostatos taip pat taikomos pagreintu būdu įgytai pradinei kvalifikacijai.

5 straipsnio 5 dalyje nurodytiems vairuotojams pagreintu būdu įgyjant pradinę kvalifikaciją mokymo kursas turi trukti 35 valandas, įskaitant dvi su puse individualaus vairavimo valandas.

To mokymo pabaigoje valstybės narės kompetentingos institucijos arba jų paskiriama įstaiga surengia vairuotojui rašytinį arba žodinį egzaminą. Į egzaminą turi būti įtraukiamas bent vienas klausimas iš kiekvieno tikslo, kuris nurodomas 1 skirsnyje pateikiamame dalykų sąrašė.

4 skirsnis:

3 straipsnio 1 dalies b punkte numatomas privalomas kvalifikacijos kėlimas

Privalomus kvalifikacijos kėlimo kursus turi organizuoti patvirtintas mokymo centras. Jų trukmė turi būti 35 valandos kas penkerius metus, o dėstomi jie bent septynių valandų trukmės laikotarpiais, kuriuos galima išdalyti per dvi iš eilės einančias dienas. Naudojant e. mokymosi priemones patvirtintas mokymo centras užtikrina, kad būtų išlaikoma tinkama mokymo kokybė, įskaitant renkantis dalykus, kurių mokant galima veiksmingiausiai panaudoti IRT priemones. Visų pirma valstybės narės reikalauja patikimo naudotojo tapatybės nustatymo ir tinkamų kontrolės priemonių. Ilgiausia e. mokymosi trukmė negali viršyti 12 valandų. Bent vienu mokymo kurso laikotarpiu turi būti dėstomas su kelių eismo saugumu susijęs dalykas. Sudarant mokymo turinį atsižvelgiama į mokymo poreikius, susijusius su vairuotojo atliekamomis vežimo operacijomis, ir į atitinkamus teisinius ir technologijų pokyčius, taip pat, kiek įmanoma, turėtų būti atsižvelgiama į konkrečius vairuotojo mokymo poreikius. Įvairūs dalykai turėtų būti išdėstomi per 35 valandas, įskaitant pakartotinį mokymą, kai matyti, kad vairuotojui reikalingas specialus pakartojimas.

Valstybės narės gali numatyti, kad baigtas specialus mokymas, kurio reikalaujama pagal kitus Sąjungos teisės aktus, gali būti įskaitomas kaip ne daugiau kaip vienas iš numatytų septynių valandų trukmės laikotarpis. Tas mokymas apima bent pagal Direktyvą 2008/68/EB reikalaujamą mokymą apie pavojingų krovinių vežimą, pagal Reglamentą (EB) Nr. 1/2005 reikalaujamą mokymą apie gyvūnų vežimą ir pagal Reglamentą (ES) Nr. 181/2011 reikalaujamą žinių apie neįgaliuosius

gerinimą, kuris būtinas norint vežti keleivius. Tačiau valstybės narės gali nuspręsti, kad baigtas specialus mokymas apie pavojingų krovinių vežimą, kurio reikalaujama pagal Direktyvą 2008/68/EB, įskaitomas kaip du iš septynių valandų trukmės laikotarpiai, jeigu tai yra vienintelis kitas mokymas, į kurį atsižvelgiama keliant kvalifikaciją.

5 skirsnis:

pradinės kvalifikacijos ir kvalifikacijos kėlimo patvirtinimas

- 5.1. Mokymo centrus, organizuojančius pradinės kvalifikacijos ir kvalifikacijos kėlimo kursus, turi patvirtinti valstybių narių kompetentingos institucijos. Patvirtinimą galima suteikti tik gavus raštišką paraišką. Su paraiška pateikiami dokumentai, įskaitant:
 - 5.1.1. atitinkamą kvalifikacijos ir mokymo programą, kurioje nurodomi mokomi dalykai ir nustatomas siūlomas įgyvendinimo planas ir mokymo metodai;
 - 5.1.2. instruktorių kvalifikaciją ir veiklos sritis;
 - 5.1.3. informaciją apie pastatus, kuriuose organizuojami kursai, mokymo medžiagą, išteklius, kurie prieinami praktiniam darbui, ir naudojamą transporto priemonių parką;
 - 5.1.4. sąlygas, kurios nustatomos pageidaujantiems dalyvauti kursuose (dalyvių skaičius).
- 5.2. Kompetentinga institucija turi suteikti raštišką patvirtinimą atsižvelgdama į šias sąlygas:
 - 5.2.1. turi būti mokoma atsižvelgiant į dokumentus, kurie pateikiami su paraiška;
 - 5.2.2. kompetentingai institucijai turi būti suteikiama teisė siųsti įgaliotus asmenis, kurie padėtų organizuoti patvirtintų centrų kursus, ir turi būti suteikiama teisė kontroliuoti tuos centrus naudojamų išteklių ir tinkamo mokymo kursų ir egzaminų organizavimo požiūriu;
 - 5.2.3. patvirtinimą galima atšaukti arba sustabdyti jo galiojimą, jeigu nebesilaikoma patvirtinimo sąlygų.

Patvirtintas centras turi užtikrinti, kad instruktoriai deramai išmanytų naujausius reglamentus ir mokymo reikalavimus. Taikant specialią atrankos tvarką, instruktoriai turi pateikti sertifikatus, patvirtinančius, kad jie išmano dalyko medžiagą ir mokymo metodus. Vertinant praktinio mokymo įgūdžius, instruktoriai turi pateikti sertifikatus, patvirtinančius profesionalaus vairuotojo patirtį arba panašią vairavimo patirtį, pvz., krovinių transporto priemonių vairavimo instruktorių.

Mokymo programa turi atitikti patvirtinimą ir turi apimti 1 skirsnyje išvardytus dalykus.

II PRIEDAS

SUSITARIMAI DĖL VAIRUOTOJO KVALIFIKACINĖS KORTELĖS EUROPOS SĄJUNGOS PAVYZDŽIO

1. Vairuotojo kvalifikacinės kortelės fizinės charakteristikos

Vairuotojo kvalifikacinės kortelės fizinės charakteristikos turi atitikti ISO standartus 7810 ir 7816–1.

Patikrinimo metodai, kuriais vertinamos vairuotojo kvalifikacinės kortelės fizinės charakteristikos ir kuriais siekiama užtikrinti, kad jos atitiktų tarptautinius standartus, turi atitikti ISO standartą 10373.

2. Vairuotojo kvalifikacinėje kortelėje pateikiama informacija

Vairuotojo kvalifikacinė kortelė turi būti dvipusė:

Pirmoje pusėje turi būti:

- a) užrašas „kvalifikacinė vairuotojo kortelė“, didžiosiomis raidėmis išspausdintas vairuotojo kvalifikacinę kortelę išduodančios valstybės narės oficialia kalba arba oficialiomis kalbomis;
- b) vairuotojo kvalifikacinę kortelę išduodančios valstybės narės pavadinimas (neprivaloma);
- c) vairuotojo kvalifikacinę kortelę išdavusios valstybės narės skiriamasis ženklas, atspausdintas negatyvu mėlynos spalvos stačiakampyje ir apsuptas 12 geltonų žvaigždžių; skiriamieji ženklai:

B	:	Belgija
BG	:	Bulgarija
CZ	:	Čekija
DK	:	Danija
D	:	Vokietija
EST	:	Estija
IRL	:	Airija
GR	:	Graikija
E	:	Ispanija
F	:	Prancūzija
HR	:	Kroatija
I	:	Italija
CY	:	Kipras
LV	:	Latvija
LT	:	Lietuva
L	:	Liuksemburgas
H	:	Vengrija
M	:	Malta
NL	:	Nyderlandai
A	:	Austrija
PL	:	Lenkija
P	:	Portugalija
RO	:	Rumunija
SLO	:	Slovėnija

SK	:	Slovakija
FIN	:	Suomija
S	:	Švedija

d) vairuotojo kvalifikacinei kortelei būdinga informacija, kuri sunumeruojama taip:

1. turėtojo pavardė;
2. turėtojo vardas;
3. turėtojo gimimo vieta ir data;
4. a) išdavimo data;
- b) galiojimo pabaigos data;
- c) išduodančios institucijos pavadinimas (galima spausdinti antroje pusėje);
- d) skirtingas palyginti su vairuotojo pažymėjimo numeris administravimo reikmėms (neprivaloma);
5. a) vairuotojo pažymėjimo numeris;
- b) serijos numeris;
6. turėtojo fotografija;
7. turėtojo parašas;
8. nuolatinė turėtojo gyvenamoji vieta arba pašto adresas (neprivaloma);
9. transporto priemonių, kurias vairuotojui leidžiama vairuoti atsižvelgiant į jo pradinę kvalifikaciją ir kvalifikacijos kėlimo reikalavimus, kategorijos;

e) pavadinimas „Europos Sąjungos pavyzdys“ vairuotojo kvalifikacinę kortelę išdavusios valstybės narės kalba ar kalbomis bei pavadinimas „vairuotojo kvalifikacinė kortelė“ kitomis Sąjungos oficialiosiomis kalbomis, atspausdintas mėlyna spalva, kad sudarytų kortelės foną:

tarjeta de cualificación del conductor

карта за квалификация на водача

osvědčení profesní způsobilosti řidiče

chaufføruddannelsesbevis

Fahrerqualifizierungsnachweis

juhi pädevustunnistus

δελτίο επιμόρφωσης οδηγού

driver qualification card

carte de qualification de conducteur

cárta cáilíochta tiománaí

kvalifikacijska kartica vozača

carta di qualificazione del conducente

vadītāja kvalifikācijas apliecība

vairuotojo kvalifikacinė kortelė

gépjárművezetői képesítési igazolvány

karta ta' kwalifika tas-sewwieq

kwalificatiekaart bestuurder

karta kwalifikacji kierowcy

carta de qualificação de motorista

cartelă de pregătire profesională a conducătorului auto

kvalifikačná karta vodiča

kartica o usposobljenosti voznika

kuljettajan ammattipätevyyskortti

yrkeskompetensbevis för förare

f) etaloninės spalvos:

— mėlyna: *Pantone Reflex blue*,

— geltona: *Pantone yellow*;

Antroje pusėje turi būti:

a) 9. transporto priemonių, kurias vairuotojui leidžiama vairuoti atsižvelgiant į jo pradinę kvalifikaciją ir kvalifikacijos kėlimo reikalavimus, kategorijos;

10. Direktyvos 2006/126/EB I priede numatytas suderintas Sąjungos kodas „95“;

11. vieta, palikta tam, kad vairuotojo kvalifikacinę kortelę išduodanti valstybė narė galėtų įrašyti esminius administracinius arba su kelių eismo saugumu susijusius duomenis (neprivaloma). Jeigu duomenys susiję su šiame priede nustatoma antrašte, prieš tuos duomenis turi būti rašomas atitinkamas antraštės numeris;

b) vairuotojo kvalifikacinės kortelės pirmoje ir antroje pusėse pateikiamų sunumeruotų antraščių paaiškinimas (bent 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b ir 10 antraščių).

Jeigu valstybė narė šias antraštes pageidauja pateikti ne anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakių, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis, o kita nacionaline kalba, ji parengia vairuotojo kvalifikacinės kortelės versiją dviem kalbomis, naudodama vieną iš tų kalbų ir nedarydama poveikio kitoms šio priedo nuostatomis.

3. Saugumas, įskaitant duomenų apsaugą

Įvairiomis sudedamosiomis vairuotojo kvalifikacinės kortelės dalimis siekiama užtikrinti, kad ji nebūtų klastojama arba padirbinėjama ir kad būtų nustatomi visi bandymai tai padaryti.

Valstybė narė turi užtikrinti, kad vairuotojo kvalifikacinės kortelės saugumo lygis atitiktų bent vairuotojo pažymėjimo saugumo lygį.

4. Specialūs susitarimai

Valstybės narės, pasitarusios su Komisija ir nepažeisdamos kitų šio priedų nuostatų, gali pridėti spalvų arba ženklų, pvz., brūkšninį kodą, nacionalinius simbolius ir apsaugines priemones.

Atsižvelgiant į abipusį vairuotojo kvalifikacinių kortelių pripažinimą, brūkšniniu kodu galima nenurodyti jokios kitos informacijos, palyginti su įskaitomai jau pateiktąja kvalifikacinėje vairuotojo kortelėje arba kuri yra svarbi išduodant kortelę.

5. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Vairuotojo kvalifikacinės kortelės, išduotos anksčiau nei 2020 m. gegužės 23 d. galioja iki jų galiojimo datos pabaigos.

6. Vairuotojo kvalifikacinės kortelės Europos Sąjungos pavyzdys

pirma pusė

KVALIFIKACINĖ VAIRUOTOJO KORTELĖ (VALSTYBĖ NARĖ)

1.
2.
3.
4a. 4b.
4c. (4d.)
5a. 5b.
7.
(8.)

6. FOTOGRAFIJA

9.

antra pusė

11.

1. Pavardė
2. Vardas
3. Gimimo vieta ir data
4a. Išdavimo data
4b. Administracinio galiojimo pabaigos data
4c. Išdavė
5a. Pažymėjimo Nr.
5b. Serijos Nr.
10. Bendrijos kodas

9.	10.
C1	
C	
D1	
D	
C1E	
CE	
D1E	
DE	

III PRIEDAS

NUORODŲ Į TAM TIKRAS VAIRUOTOJŲ PAŽYMĖJIMŲ KATEGORIJAS ATITIKTIES LENTELĖ

Nuoroda šioje direktyvoje	Nuoroda Direktyvoje 2006/126/EB
C + E	CE
C1 + E	C1E
D + E	DE
D1 + E	D1E

IV PRIEDAS

A dalis

Panaikinta direktyva ir jos vėlesni pakeitimai

(nurodyti 14 straipsnyje)

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB
(OL L 226, 2003 9 10, p. 4).

Tarybos direktyva 2004/66/EB
(OL L 168, 2004 5 1, p. 35).

Tik priedo IV punkto 2 papunktis

Tarybos direktyva 2006/103/EB
(OL L 363, 2006 12 20, p. 344).

Tik priedo A punkto 6 papunktis

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1137/2008
(OL L 311, 2008 11 21, p. 1).

Tik priedo 9.11 punktas

Tarybos direktyva 2013/22/ES
(OL L 158, 2013 6 10, p. 356).

Tik priedo A punkto 4 papunktis

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/645
(OL L 112, 2018 5 2, p. 29).

Tik 1 straipsnis ir priedas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1243
(OL L 198, 2019 7 25, p. 241).

Tik priedo IX punkto 5 papunktis

B dalis

Perkėlimo į nacionalinę teisę terminų sąrašas ir taikymo pradžios datos

(nurodyti 14 straipsnyje)

Direktyva	Perkėlimo terminas	Taikymo pradžios data
2003/59/EB	2006 m. rugsėjo 10 d.	2008 m. rugsėjo 10 d., jei tai yra pradinė kvalifikacija, reikalinga vairuoti vairuotojo pažymėjime nurodytų D1, D1 + E, D ir D + E kategorijų transporto priemonės 2009 m. rugsėjo 10 d., jei tai yra pradinė kvalifikacija, reikalinga vairuoti vairuotojo pažymėjime nurodytų C1, C1 + E, C ir C + E kategorijų transporto priemonės
(ES) 2018/645	2020 m. gegužės 23 d., išskyrus 1 straipsnio 6 punktą 2021 m. gegužės 23 d. 1 straipsnio 6 punktui	

V PRIEDAS

ATITIKTIES LENTELĖ

Direktyva 2003/59/EB	Ši direktyva
1–7 straipsniai	1–7 straipsniai
8 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos įžanginiai žodžiai ir a punktas	8 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa
8 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos b punktas	–
8 straipsnio 2 dalies antra pastraipa	8 straipsnio 2 dalies antra pastraipa
8 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys	8 straipsnio 3, 4 ir 5 dalys
9 ir 10 straipsniai	9 ir 10 straipsniai
10a straipsnis	11 straipsnio
11 straipsnis	12 straipsnis
11a straipsnis	13 straipsnis
13 straipsnis	–
14 straipsnis	–
15 straipsnis	14 straipsnis
16 straipsnis	15 straipsnis
17 straipsnis	16 straipsnis
I priedas	I priedas
II priedas	II priedas
III priedas	III priedas
–	IV priedas
–	V priedas